

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувачеві ви-
разно зазначити, що бажав звернути свої рукописи на увагу її поміщен-
ня та залучити поштовою марку на її пересилку.

25.000 МАЛОЛІТНІХ РАБІВ.

Праця дітей є одною із найтемніших сторін нинішнього ка-
піталістичного ладу. В той час, коли дитина з буржуазного
дому дістає не лише шкільне середнє й вищеє освітання, але
ї користується всіма розкошами світа цього, — в той сам час
робітничі діти попадає по шпару роках школі і йде на вулицю
продавати капіталістичні газети, або йде на працю до фабрики.
І робить це робітничі дитина не з доброї волі, не з вла-
сної охоти, але з мусу, щоб заробити на кусок хліба і помо-
чи батькові удержувати родину. Плути до праці, робітничі
дитина несуть подвійну шкоду. Першу шкоду вона несе собі,
бо руйнує своє здоров'я і виростає темною, неосві-
ченою, а тим самим стає фізично і морально звинненою. Дру-
гу шкоду вона несе цілому суспільному, а навіть цілому
людству. Бо морально і фізично звиннені одиниці стають тягарем
для суспільства, вони його не підносять, але приводять до
упадку. Далше, серед робітничих дітей є багато талантів. Ко-
ли вони кидають школу і йдуть до праці, ці таланти пропадають
марно і на цим поносить втрату ціле людство.

Минувшого тижня відбулася в Вінніпегі конференція Ка-
надійської Ради Дітчого Добробуту, на котрій говорив про
працю дітей в Канаді Артур Ст. Пір з Монреалу. Згада-
на організація є чисто буржуазною і тому Пір не можна по-
судити о якесь спеціальні симпатії до робітничої класи, з якої
рекрутується дітча робоча армія. Слова Піра заслуговують от-
же на велику увагу.

Після слів згаданого добродія в Канаді є більше-як 25.000
дітей понижше 14 років життя, які працюють, щоб заробити
себі на життя. В більшості випадків ці діти руйнують своє здо-
ров'я і підготовляють для себе нужденну будучину. І харак-
теристичне це, що праця дітей понижше 14 років в індустріаль-
них підприємствах є по цілій Канаді незаконною. Крім цього
Манітоба і Саскачеван мають закони, які забороняють працю
дітчат понижше 15 років, в Альберті заборонена праця хлопців
і дівчат понижше 15 років, а Нова Шкотія і Квебек мають спе-
ціальні обмеження щодо небезпечних робіт. В Квебеку при
таких небезпечних роботах можуть працювати хлопці лише
повнше 16 років і дівчата повнше 18 років.

В своїй промові Пір згадав також коротко про дітчу пра-
цю в Франції і Англії. В першій з цих країн дітям дозволено
працювати від 13 року життя, в другій — від 14 року.

На думку Піра одним способом, якого треба ужити
відносно дітчої праці, є скасування її. Однак він зараз далше
каже, що це проблема дуже складована і вона не може бути
поладжена в такій простій і легкій спосіб якраз тепер.
Іншими словами кажучи, буржуазний фразеолог хоч і при-
знає лихо в тім, що діти понижше 14 років життя працюють
по фабриках, хоч він і признає, що найліпшим средством на це
є скасування дітчої праці, то проте він каже, що скасувати діт-
чю праці тепер не можна. Чому? На це вже ми самі мусимо
дати відповідь: Бо — це було би проти інтересів капіталістів
і вони на це добровільно не згодяться.

Дітчю праці капіталізм ніколи не скасує, як довго він бу-
де існувати. Бо дітча праця, як і інші подібні "благодатні",
є природними і нерозлучними дітьми капіталізму. Факт той,
що поміж заборони законом в Канаді працює по індустріаль-
них підприємствах більше-як 25.000 дітей понижше 14 років
життя, свідчить якнайкраще, що всякі закони на папері тут ні
при чому, коли нужда і голод жене робітничу дитину до праці.
Щоби дітчо-праця була скасована, треба перше, щоби був
скасований самий капіталістичний лад. Лише зі смертю ка-
піталізму прийде й смерть дітчої праці, а не скорше.

ДУМКИ ПРО "МОДЕРНЕ МОСКВОФІЛЬСТВО"

Читачу! Не пропусти цієї статті, а перечитай її докладно. Коли Ти класово свідомою людиною,
то перечитай її, що через невідомість свою по-
сторонньою демократичні слова ворогів працюючої класи.
Це питання дня і це тяжка образа для свідомого
українського робітничества. Тому — довідайся, То-
варючу читачу, про всю правду і голоси її скрізь.
І ти будеш першим
робітником.

Думка про "Модерне москвофільство" стала зараз в па-
тріотичних, а головню соціал-зрадничських колах — пануючою.
Нею воюють скрізь: в пресі, на вічах, в приватних розмовах
і на вулицях. З Європи перекочувала ця думка за океан і за-
хоплює собою шовіністичні крути українського міщанства,
а через нього й невідоме, абаламучене робітництво.

Чому-ж не було скоріше, в попередних роках цієї думки?
Де жерело її і хто, коли та чому кинув її? Знаємо, що класові
робітничі організації й пресу називали вороги "капалами",
"москвофільськими заповідниками", "агентами Москви", "зрад-
ничками народу" — але тепер все це забулося. Надійшло, обридло.
На всі ці назви не було доказів і вороги оказались безардні-
ми. Але ось, в останніх місяцях, пролетіла скрізь голосна
фраза: "Модерне москвофільство". Ця фраза вже більш шир-
ша і її вороги робітничої класи розбирають, як суспільну сту-
дую. Це вже не є тільки вуздичний вигук першого-ліпшого
"українського голосу", — але справа набрала масового харак-
теру і розглядається з психологічного боку українським мі-
щанством й дрібнобуржуазією.

"Модерне москвофільство" — це по словам наших воро-
гів, є віра й симпатії до Радянської України з окрема, і Спільні
Соціалістичні Радянських Республік взагалі. Вірити й сим-
патизувати щиро та кевимушено з ними робітничо-селянськими
державами не може ані буржуа, ані міщанин-спекулянт, ані
під, ані націонал-шовініст, ані навіть соціал-патріот. Не мо-
жуть вони тому, що соціалістична Радянська Влада виключає
їх, як зрадників й визискувачів трудового народу. За це спі-

домий робітник й бідняк-селянин всеціло буде по боці Радян-
ської України і цілої Спільні Соціалістичних Радянських Ре-
спублік (С.С.Р.Р.) А буде тому по їх боці, бо це, одинокі
в світі держави, є державами робітничо-селянськими, де визна-
скавачі праці, буржуазія й капіталісти, немають ніяких гро-
мадських, політичних і господарських прав. Держави ці є
початком здійснення великих соціалістичних ідеалів, є почат-
ком всевітньої державної трудової федерації і є переходним
етапом до знищення суспільної класової нерівності. Дикта-
тура пролетаріату міста і села, є тимчасова. Вона існує ви-
ключно для того, щоби знищити класовий несправедливий
поділ людства і завести безоглядну рівність всіх людей. Ін-
шими словами: Диктатура пролетаріату міста і села змагає
до того, щоби не було пана-фабриканта, пана-дідича і інших
дармоїдів, що живуть коштом визискуваного робітника, а
щоб всі були однакові і рівні. Кождий, хто живе, повинен жи-
ти з власної праці, а не з чужої. Розуміється, смішним було
би думати, що в новому — рівному громадянстві всі люди
будуть тільки орати і працювати на фабриках. Всі галузі праці,
так фізичної, як і умовної залишаться, але не буде тоді тих,
що живуть розкішно і дармують. Не буде поневолення і ви-
зиску праці. Буде справедливий поділ праці всіх галузей, за-
лежно, хто до чого здібний. Ч життя буде удешевлене так,
щоб за свою роботу кождий одержить належну заплату і буде
людиною, а не робочим волом, як в сучасному капіталістично-
му устрою. Праця буде в пошані, а для життя працюючих бу-
дуть всі можливий вигоди створені ними самими. Людство ста-
не одною родиною і кождий член його буде свідомий того, що
працює не для дармоїдів-капіталістів, а для себе, для всіх.
Зникнуть тоді всі кривди і всі злочини, бо кожда людина буде
забезпечена всім потрібним і не буде старатися про запас на
будуче, бо знатиме, що ані безробіття, ані страти праці не мо-
же бути.

Розуміється, такий світ не може бути зараз. Не може він
бути і в сучасних Радянських Республіках. Все це в будучині.
Однак нічого не приходить само собою. Все треба зро-
бити, все треба здобути. Капіталістично-буржуазна епоха в
стадії розкладу. Вона відмирає і на її місце мусить прийти
щось нове. Цим новим й буде нове рівне життя людства, що
буде жити в згоді, без війн, без різни, без імперіалістичних
завхатів. Це буде соціалістичний — справедливий світ, соціалі-
стичне життя.

Але-ж буржуазія й її прислужники, хоч свідомі своєїго
недалекого кінця, не хотять добровільно уступати з засид-
жених теплий місць дармоїдів. Вони перерабовують себе на
"демократію" і цим хотять абаламучити трудові маси, щоб під
покривом демократизму продовжувати далше свою каню-
вою працю безосновного визиску. І за здобуття соціалістично-
го справедливого життя, мусять боротися працюючі маси всі-
ми способами. Коли сьогодні шляхом кількості кривавої
боротьби українські, російські, грузинські, білоруські й та-
рарські робітники та селяне добилися до створення Соціалі-
стичних Республік, то вони, побитовані цілим капіталістичним
світом можуть рахувати тільки на поміч всевітнього робіт-
ничества й селянства. І до повного здійснення соціалістичних
ідеалів їм також не близько, хоч ближше, як трудовим масам
інших країн світа. Влада в їх руках і вони міцно держать її.
Але так вони, як і робітники та селяне цілого світа, є одними
першими борцями й фундаторами нового життя.

Ми, сучасники, настільки щасливі, що являємося одними
з перших активних борців за будучу справедливість, за визна-
чення праці з під капіталу. Правда, й перед нами були світлі
постаті борців за робітничу долю, але боротьба яка одержала
масовий — величезний характер аж в наших останніх роках.

І сьогодні, вороги робітничої класи, з особистих інтересів
або для демагогії, називають класову боротьбу українського
робітничества й селянства "модерним москвофільством". Деж
початок цієї назви? Ось пошукаємо:

Велика Соціална Революція Сходу Європи, себто на У-
країні, в Росії і сусідних країнах, що до 1917 року входили в
склад царської "єдиної неділимї" Росії — викинула за кордон
(як не захищати на місці) всю буржуазію й її прислужників, а
створила свою революційну — робітничо-селянську радянську
владу. Викинені трутні пішли на службу західноєвропейській
буржуазії, щоби при її допомозі повалити радянську владу
і завести буржуазну "демократичну".* І всіми, найліпшими
способами ображена дрібнобуржуазія й соціал-зрадники,
які пішли одною лавою з капіталістами проти робітників
і селян, старалися пошкодити радянській владі. Та по кількох
спробах навіть збройних виступів (Петлюра-Тютюнник),
розуміється при повній підтримці буржуазії, українська контр-
революція була розбита, а трудові маси чимраз більше віри-
ли в свою радянську владу. А тому, що українські робітники
і селяне з пролетарської солідарності бажали жити в повній
згоді з російськими робітниками та селянами, і для більш
певної оборони перед нападами буржуазних держав об'єдналися
в мішний союз — (вільний союз!) — українська контрреволю-
ція назвала цих Українців — "москвофільами". Першим твор-
цем цієї демагогічної назви був Винниченко, з цілим штабом
добре платних своїх агентів. Хто знає минуле цього новітнього
Дон-Кіхота, який від Німців йшов до антанті, від антанті до
большевиків і знов до буржуазії, той не буде дивуватися злочин-
ній його роботі. Гроші — велика сила. Революція вигнала
Винниченка, як зрадника соціалізму з його "демократич-
ним" урядом за кордон — і він тяжко ображений цим — по-
чав... мститися.

Друге жерело, це Галичина. Після "справедливого" ви-
ршення всевітнього буржуазією східно галицького питання
(14. III. 1923 в Парижі) трудові галицькі маси в останнє пере-
коналися, що нічо не дасть їм панська Європа і нічого наді-
ятися їм від неї, окрім нового запродання, нових кайдан і ново-
го насильства. Але сили українського — галицького народу
наздо слабі, щоби могли самостійно боротися проти буржу-
азного насильства. В кінці — галицькі Українці, частина вели-
кого 40 мільйонного народу, який заселяє не тільки Галичину,
але й величезну територію від Збруча на схід, до Чорного
Моря й Кавказу. Сила українського народу там, де більшість
його — а це й є сучасна Радянська Україна. Річ зрозуміла,
що галицьким робітникам й селянам, як-що треба шукати до-
помоги, то не на заході, в буржуазії, а на сході в рідних братах
своих, в Радянській Україні, яка зовсім не відмовляє повне-
цілі галицького робітничества й селянства є радянсько-україн-
ською, себто: трудові галицькі маси прагнуть злуки з Радян-
ською Україною, прагнуть об'єднання всіх українських земель
в одну соборну Українську Соціалістичну Республіку.

Очевидно, така орієнтація є дуже не на руку українській
дрібнобуржуазії й соціал-зрадникам, які в соціалістичній
(дійсній!) державі знаходяться, як зрадники трудового народу
— поза законом, або — неіснують. Щоби залобити цій ма-
совій орієнтації, українські реакційні кола для постраху поча-
ли відомувати преріжні фантазії про Радянську Україну, пред-
ставляючи її що найменше єгипетською неволою. А знаючи,
що слово "москвофіла" в Галичині образливе й зневажливе,
дрібнобуржуазія й соціал-патріоти почали називати кождого,

*) В цій статті будемо говорити виключно про українські справи.

хто симпатизує з Радянською Україною "москвофілом", а ці-
лий класовий робітничо-селянський рух — "модерним москво-
фільством".

Перегляньмо-ж це "москвофільство" докладно і правди-
во, до того безсторонно.

Іван Ткачук.

ЦЕРКВА НА УКРАЇНІ ДОЖИВАЄ СВІЙ ВІК.

Протирелігійна пропаганда на Радянській Україні все біль-
ше і більше поширюється. З міста вона поширилась вже на
села і з кождим днем захоплює
найбільш віддалені і глухі се-
ла та хутори. Що релігія й
веська віра в богів та чортів є
звичайнісеньким обманом — це
вже і для селян стає очевид-
ним. І в зв'язку з цим селансь-
тво, а головню бідніша його
часть, все менше і менше за-
глядає до церкви і поступено
зриває всякі зв'язки з церквою
і релігійними церемоніями.

Центрами протирелігійної
пропаганди на селах являються
селянські будинки і селян-
ські клуби та хати-читальні.

В селянських будинках, в
клубах і хатах-читальнях читають
реферати на протирелігійні
теми. На ці реферати і
на дискусії запрошуються всі
місцеві священники і представ-
ники ріжних релігійних сект.
Ім дається завжди слово для
оборони віри. Та звичайно на
такі дискусії оборонці релігії
і віри в бога завжди терплять
пораження, дуже часто
навіть від самих селян, а не
тільки від референтів.

Це дав свої результати. Се-
ляне на своїх зборах виносять
постанови про заміщення цер-
квей. Такі постанови селян-
ських зборів виносяться дуже
часто по всіх кутках широкій
Радянській Україні. Зимою
це були тільки поодинокі ви-
падки а тепер такі постанови
про закриття церков стали вже
майже масовим явищем. Одна
постанова за другою волею самих
прихожан (парохій) замища-
ється і постановою селянських
зборів (сходів) перемінюється
в клуб, в читальню, в школу,
в громадський амбар (комору,
підхліп) і т. п. В одній тільки
Катеринославській губернії
перемінено вже досі около 100
церков.

Оці явища застосовують по-
літи на Радянській Україні при-
звучуватися над звичайним
своім днем. Вони самі перед-
бачуючи вже наперед своє кри-
тичне становище — пастріви
без стада — дуже часто зрива-
ються своєїго священничого ста-
ну і виступають в світський
стан на яку небудь роботу.

Характеристичним приміром
може служити випадок, що
стався недавно в селі Красно-
грігорівці, Криворізького б-
р'яту на Катеринославщині.
Тамошній священник о. Ни-
кольський як тільки запримі-
тив, що в селі нааріває вже пи-
тання про заміщення церкви,
одної неділі виступив в церкві
з проповіддю і заявив своїм
вірникам, що він не бажав дал-
ше бути попом і хоче поспіяти
ти себе корисній чесній праці
в вільній радянській країні.
У місцевій Викокомом свяще-
ник Никольський подав заяву
слідуючого змісту:

"Прошу волостний виконав-
чий комітет не числити мене

Оголошення законів С.С.Р.Р.
на національних мовах.

Згідно з постановою Центр.
Комітету С.С.Р.Р., Вістник Ц.
В.К. Ради Нар. Ком. та С.Т.О.
С.С.Р.Р. буде виходити на ро-
сійській, українській, білорусь-
кій, турко-татарській, вірмен-
ській та грузинській мовах.
Всі декрети, акони та розпо-
рядки уряду будуть оголошу-
вані рівночасно на всіх зазна-
чених мовах.

"КОСМОС"

УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКЕ
ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО

Досі вишли з друку слідуючі книжки Видавни-
чого Товариства "Космос":

- ТЕОРІЯ ІСТОРІЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ. (Н.
Бухарин.) 325 сторін \$2.00
НАРЛ МАРКС, ЙОГО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ.
(Ю. Стеклов.) 112 сторін \$0.25
ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.)
Друге, переглядне видання. Переклад Ост.
Нітти, ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторін \$5.
ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф.
О. Співявський.) 150 сторін \$0.35
МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІАТУ.
(Горьв.) 112 сторін \$0.25
ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл
Маркс.) \$0.20

Замовлення на ці книжки разом з грошми поси-
лайте до:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.

ЗРІСТ ДОРОЖНЕЦІ У
ФРАНЦІЇ.

Хоч Франція й витягає на-
сильно всі багатства з Рурсько-
го басейну, хоч доводить вона
мільони німецьких робітників
до крайньої нужди й безощад-
ного голоду, всетаки й сама не
піднімається в гору з цієї за-
хальної, імперіалістичної полі-
тики. Один з парижських
щоденників приніс недавно ряд
цікавих цифр, які характери-
зують зріст дорожничої у Фран-
ції на протязі першої полови-
ни 1923 року. Зріст цін май-
же всіх товарних галузей, мі-
сцевих і заграничних, почався
власне в середині 1922 року, і
з того часу, за виключенням
невеликої павани, життя доро-
жнєло у Франції приблизно на
50%. Державний індекс гур-
тових цін, який видається ста-
тистичним департаментом, о-
біймає 45 різних предметів у-
живання і збутованих на базі
середніх цін за період 1901—
1910 року. Дія 1922 р. се-
редній індекс агаданой гурто-
вої товарної групи склав 377
проти середнього ж індексу
1921 р. Але вже в грудні ми-
нувшого року середній індекс
рівнявся 418, тому, що, як
вже було сказано вище, з дру-
гої половини року почався рух
цін в верх. Щож підноситься
до 1923 року, то рух середнього
індексу провадитиметь в слідую-
чій таблиці:

Січень 447.0; лютий 487.6;
март 490.2; квітень 479.5; май
469.9; червень 472.1.

Цітень і май принесли де-
яке зниження, але червень на-
контрбується знов початком
щорого зросту, при чім, що ду-
же важко, в тому місяці різко
піднялися ціни на спокійні
продукти — озапка скорого
адорожництва і інших товарів.

Тут скачок середнього індексу
означується від цифри 372.9
до 414.8. При цьому вплив
нового сильного пошкнення
франц. франка ще не встиг
явно зарисуватися. Наводимо
таблиці середнього індексу за
півріччя 1923 по окремим то-
варним групам:

Table with 4 columns: Index, Month, Index, Month. Rows include: General index (447, 469.9, 472.1), Food products (425, 448, 450.2), Consumer goods (386, 372.9, 414.8), etc.

Не менше цікавий порівню-
вчий рух індексу наведених
товарних груп з рухом курсу
доллара у Франції:

Table with 4 columns: Index, Month, Index, Month. Rows include: 1913 рік (109.0, 5.18), Лютий 1922 р. (306.0, 11.60), Лютий 1923 р. (487.6, 16.26), Червень 1923 р. (472.1, 16.25)

З цієї порівнювчої таблиці
виходить, що з лютого 1922 ро-
ку по червень 1923 року се-
редні ціни на товари у Фран-
ції підвищилися на 54%, а долар
— на 41%.

A. A.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
одинокі українську робіт-
ничу газету на еміграції
в Європі

"НАШУ ПРАВДУ"
орган Комуністичної
Партії Сх. Галичини.

Виходить раз на тиждень.
Передплата для Америки
і Канади вноситься \$2.00
на рік.

Передплату шліть на
адресу:

"NASHA PRAWDA"
Berlin-Charlottenburg.
Postamt 2, Germany.

Кожний класово свідомий
робітник повинен пе-
редплачувати і читати
робітничу газету

THE WORKER
Офіційний орган Робіт-
ничої Партії Канади.

Передплата на рік вно-
ситься \$2.00, на півріччя \$1.00.
Зашліть передплату таки
ще нині!

Адреса:
THE WORKER,
519 Queen Street West,
Toronto, Ont.